

dige weidevogelrefugia in stand gehouden worden. Een bredere toepassing van de "ruime jas benadering" bij het begrenzen van beheersgebied biedt waarschijnlijk meer kansen voor de Grutto dan de traditionele wijze van begrenzen (BEINTEMA, 1996). Na de definitieve begrenzing van de RBON-gebieden en een toenemende bereidheid van het agrarisch bedrijfsleven om beheersovereenkomsten af te sluiten of samen met vrijwilligers gruttolegsels te beschermen komt de Grutto wellicht door het dal heen.

DANKWOORD

Jan-Erik Kikkert, Raymond Pahlplatz, Ran Schols, Carlo van Seggelen en Ludy Verheggen zagen ondanks hun drukke werkzaamheden toch ruimte om het veld in te gaan om Grutto's te karteren. Jan Kluskens van het IKL was zo vriendelijk om informatie over het weidevogelproject te verschaffen. Jo van der Coelen, Harry Hoijmakers en Ran Schols voorzagen een eerdere versie van dit artikel van commentaar. Tot slot willen we sergeant-majoor Niels en kapitein Oomes van de Groep Geleide Wapens De Peel bedanken voor de toestemming om de vliegbasis te betreden en ons te vergezellen tijdens de kartering van de basis.

SUMMARY

PROVINCIAL CENSUS OF THE BLACK-TAILED GODWIT IN 1996

Much of the nature conservation effort in the province of Limburg is aimed at the so-called provincial ecological network. Although the most important areas of natu-

ral value are situated within this network, there is also nature worth protecting in the extralimital agricultural production zone. The provincial authorities strive to maintain a basic level of natural value in these areas. As most of the meadow bird communities occur in agricultural production areas, they are a suitable target for this policy. Furthermore, the occurrence of the Black-tailed Godwit is a useful indicator for the quality of a meadow bird area in Limburg, for this is the species which is most sensitive to the current changes in agricultural land use.

This article presents the results of a provincial Black-tailed Godwit census in 1996. Distributed over 17 areas, mostly situated in the central part of the province, a total of 146 territories were counted. Of these 17 areas, 9 qualify as important meadow bird areas, as they support a cluster of 5 or more territories of the Black-tailed Godwit. In 1990-94, 339 territories were counted in the same areas, indicating a decrease of 57 % over a period of only a few years. Some areas lost all of their godwits. Only three areas maintained the status quo or even showed an increase. In recent years, a few meadow bird reserves have been created, and the number of territories in these reserves has shown an increase of 32 %: from 17 to 25.

It is concluded that the dramatic and rapid decrease of the Black-tailed Godwit in Limburg underlines the necessity for a speedy execution of policy measures. An impor-

tant instrument is influencing the land use by farmers in selected areas, by offering financial support in return for a package of management changes favouring meadow birds. The most effective instrument, however, is the establishment of meadow bird reserves. In these areas, optimal management should result in high breeding success and net emigration to surrounding areas. As these policy measures take time, additional immediate steps are required, such as nest protection by a network of volunteers in co-operation with the farmers involved. It is hoped that this could save the already depleted Black-tailed Godwit population in the province of Limburg from extinction.

LITERATUUR

- BEINTEMA, A., O. MOEDT & D. ELLINGER, 1995. Ecologische Atlas van de Nederlandse Weidevogels. Schuyt & Co, Haarlem.
- BEINTEMA, A.J., 1996. De ruime jas. Flexibele invulling van het Relatienotabeheer: kansen of risico's? IBN-rapport 200, IBN-DLO, Wageningen.
- Dijk, A.J. VAN, 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken (handleiding Broedvogel Monitoring Project). SOVON, Beek-Ubbergen.
- IKL, 1996. Jaarverslag vrijwillige weidevogelbescherming Limburg 1996. Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg, Roermond.
- KLUSKENS, J., 1995. Weidevogels in Nederweert. Natuurhistorisch Maandblad 84: 212.
- NOORDEN, B. VAN & R. SCHOLS, 1994. De Grutto in Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 83: 218-228.
- PROVINCIE LIMBURG, 1995. Beleidsnota natuur en landschap 1995-1999. Maastricht.
- SCHOLS, R. & F. SCHEPERS, 1991. De broedvogels van het Noordelijk Peelgebied. Avifaunakartering Limburg, deelgebied I, 1990. Provincie Limburg, hoofdgroep R.O.V., Maastricht.

KORTE MEDEDELING

VERBETERING BROED-SUCCES WEIDEVOGELS DOOR SAMENWERKING VRIJWILLIGERS EN BOEREN

Het vorig jaar opgestarte weidevogelproject van de stichting IKL heeft een vliegende start gemaakt. In het voorjaar van 1996 wisten 66 natuurbeschermers 136 boeren te betrekken bij de bescherming van weidevogels. Naast voorlichting door vrijwilligers aan boeren over maatregelen die zij kunnen nemen om het broedsucces van weidevogels te vergroten, bestaat het project uit de bescherming van nesten. De stichting IKL coördineert dit project en draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers.

Het weidevogelproject is in Limburg (in navolging van andere provincies) met steun van de Provincie, LNV en de EU opgezet om de dramatische achteruitgang van weidevogels een halt toe te roepen.

De natuurbeschermers uit 17 plaatselijke werkgroepen markeerden bij 136 boeren weidevogelnesten. Hiervoor werd 1.751 hectare land afgezoekt. Boeren kunnen de gemarkeerde nesten gemakkelijk ontzien tijdens hun werkzaamheden. Ook worden legsels beschermd tegen grazend vee door er nestbeschermers overheen te plaatsen.

In totaal werden 484 nesten van Kievit, Grutto, Scholekster en Wulp beschermd. Van deze legsels kwam driekwart uit. Voor onbeschermde nesten is het broedresultaat nog

geen 50% Van 182 nesten op grasland is bekend wat er mee gebeurde. Liefst 82,5% kwam uit. 8,8% werd gepredeerd en 8,7% ging door agrarische activiteiten verloren. Nesten onder een nestbeschermers kwamen allemaal uit. Het broedresultaat op akkers was lager, namelijk 68,4%, terwijl 18,6% verloren ging door agrarische activiteiten en 13% door predatie.

Hoewel in de belangrijkste broedgebieden van weidevogels vrijwilligers actief zijn, zijn er nog veel vrijwilligers nodig om samen met boeren beschermingswerk te verrichten. Vooral in de Kop van Noord-Limburg, het Noordelijk en Zuidelijk Peelgebied en in Midden-Limburg zijn nog vrijwilligers nodig.

Meer informatie: stichting IKL, 0475-331200.